

Fluctuații economice. Ciclicitate Ciclurile economice Politici anticriză

Fluctuații economice

ansamblul modificărilor agregate care apar în activitatea economică a unei țări, apreciabile la nivel macroeconomic prin variația producției și veniturilor.

pot fi:

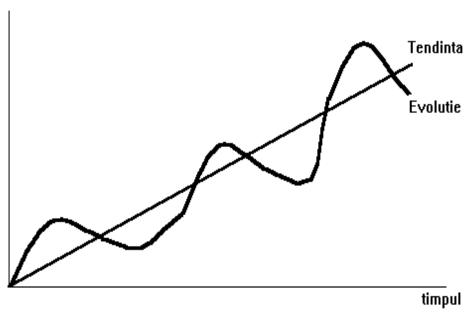
- sezoniere (S),
- aleatoare (ε)
- ciclice (C)

$$Y = f(T,C,S,\varepsilon)$$

unde: T reprezintă tendința (trendul)

Rezultate macroeconomice

Evolutia ciclica a activitatii macroeconomice

Ciclicitate economică

forma de evoluție a activității economice dintr-o țară în care alternează perioadele de creștere (de expansiune: relansare și boom) cu cele de descreștere economică (de contracție: recesiune și criză).

- cuprinde perioada dintre două momente succesive de contracţie (diminuare) a activităţii la nivel macroeconomic.
- are în vedere succesiunea în timp a diferitelor **faze** care marchează schimbarea condițiilor și rezultatelor creșterii economice

pe termen foarte scurt $\rightarrow$ sezonalitate la nivel de ramuri

pe termen scurt/minore (de tip Kitchin) → 2-4/5 ani, acțiune preponderent la nivel de ramură (concomitent pot fi ramuri în "criză" și ramuri în creștere)

comerciale (termen mediu/decenale, Juglar)

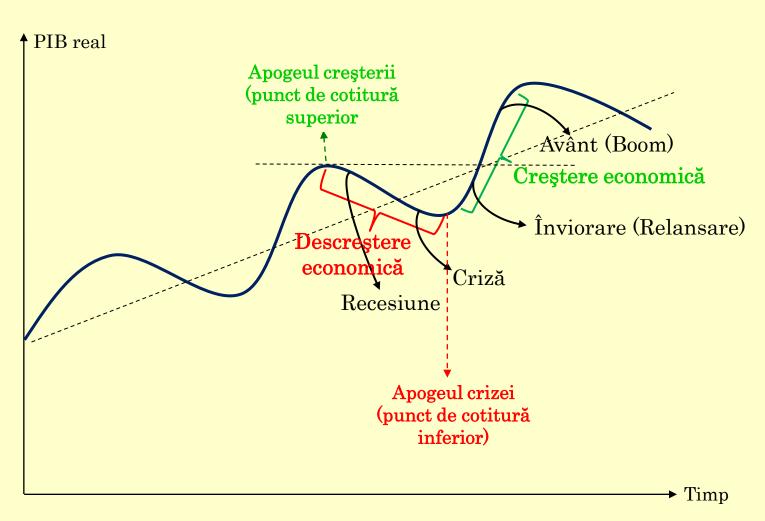
seculare (pe termen lung, Kondratieff)

ale *inovațiilor* (Kuznets).

- pe termen foarte scurt
- pe termen scurt/minore (Kitchin)
- comerciale (pe termen mediu /decenale, de tip Juglar)
- $\rightarrow$ 8-12 ani,
- → cele mai importante, definesc mișcarea de ansamblu a unei economii naționale (rezultat al agregării ciclurilor de la nivel de ramură și influențate uneori de globalizare) → simultaneitate în majoritatea ramurilor
- → ciclu complet = 4 faze, în general: (1) recesiune, (2) criză,
   (3) relansare/înviorare și (4) boom/avânt (dar uneori anumite faze pot lipsi)
- seculare (pe termen lung, Kondratieff)
- ale *inovaţiilor* (Kuznets).

Ciclul comercial (decenal)

- pe termen foarte scurt
- pe termen scurt/minore (Kitchin)
- comerciale (termen mediu/decenale, Juglar)
- seculare (pe termen lung, de tip Kondratieff)
- → 50-60 ani, rezultat al agregării ciclurilor decenale (cuprind 5-6 astfel de cicluri)
- $\rightarrow$ 2 faze: (1) ascendentă (expansiune) $\rightarrow$ crize mai scurte și mai puțin intense, prosperitate și (2) descendentă (depresiune) $\rightarrow$ ani de criză mai numeroși și crize mai profunde
- → se consideră că anumite salturi tehnologice majore / "unde tehnice" care conduc la apariția de noi produse și ramuri, contribuie la trecerea la fazele ascendente
- → nivel internațional/mondial
- ale *inovaţiilor* (Kuznets).

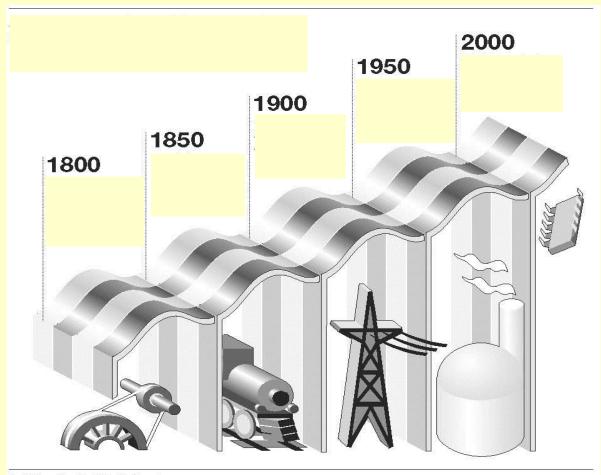
Ciclul de tip Kondratieff

1780 – Motorul cu aburi (revoluția industrială)

1849 – Industria siderurgică și căile ferate

1901 – Electricitatea, Automobilul, Industria chimică

1946 – Petrochimia, Electronica, Aviația 2001 – Informatica, Internetul

© Globus-Grafik 3874 / Leitwerk

- pe termen foarte scurt
- pe termen scurt/minore (Kitchin)
- comerciale (termen mediu/decenale, Juglar)
- seculare (termen lung Kondratieff)
- ale *inovațiilor* (Kuznets)
- $\rightarrow$ cca 20-25 ani
- → legat de tehnologizarea și retehnologizarea proceselor de producție (determinată de durata de viață a mașinilor și echipamentelor, ritmul de modernizare...)

Cauze ale ciclicității economice

- evoluția masei monetare;
- cererea agregată;
- oferta agregată;
- de ordin politic;

Politici anticiclice

În fazele de scădere (recesiune/criză):

- politica monetară şi de credit (reducerea dobânzilor, relaxarea condițiilor de creditare, reducerea rezervelor obligatorii);
- politica bugetară:
  - politica fiscală (reduceri de impozite, amânări la plată);
  - politica cheltuielilor publice (ajutoare extinse pentru persoane fizice, subvenții, achiziții publice);

În fazele de creștere (relansare/boom): invers

Problema echilibrului

Echilibrul macroeconomic

starea spre care **tind** pieţele bunurilor finale, factorilor şi capitalurilor, precum şi economia naţională în ansamblul său, în condiţiile în care **cererea** (**CA sau Z**) **şi oferta agregată** (**OA sau Y**) sunt egale sau eventualele diferenţe dintre ele nu depăşesc anumite limite considerate normale (care nu generează efecte negative semnificative, grave).

$$CA = OA$$
 $Z = Y$

→abordare nu general valorică ci în primul rând structural-cantitativă (disponibilitatea mărfurilor dorite în cantitățile dorite)

Echilibrul macroeconomic

- ightharpoonup echilibru static $\rightarrow$ presupune stagnare
- Echilibru general → la nivel de economie națională (CA=OA)
- Echilibre parţiale → la nivel de ramură/piaţă de produs (cererea pe piaţă = oferta pe piaţă)

Addenda: Echilibrul general walrasian

model al echilibrului macroeconomic în condiții de concurență perfectă rezultat din interacțiunea piețelor tuturor bunurilor economice, și care se atinge practic prin tatonări repetate.

Addenda: Legea lui Walras

dacă există "n" piețe în economie, realizarea echilibrului pe (n-1) din aceste piețe, determină, în mod necesar, echilibrul pe cea de a "n"-a piață.

Addenda: Optim economic

- situație în care orice modificare în repartiția și folosirea resurselor de natură a spori utilitatea totală (satisfacția) a unui agent economic se poate realiza doar prin diminuarea utilității (satisfacției) altora.
- nu este posibilă nici o ameliorare la nivel global, pentru că eficiența economică este maximă (numit și "optimul lui Pareto").

Paul Cocioc, 2020